

Boru hatları ile casusluk yapılabilir mi?

"Cumhurbaşkanları Turgut Özal, Haydar Aliyev ve Sefer Murat Türkmenbaş'ı peşpeşe ecelleri ile mi öldürdünüz? Ya Çeçenistan'ın Asya içleri ve Hazar havzasından gelen boru hatlarının kavşağı olması sebebiyle Cahar Dudayev'in başına gelenler? Son yıllarda Mikhail Saakashvili'nin de Cahar Dudayev'in başına gelenler? Son yıllarda 'Aydal' diye soran Aydal'ın çektiği, sıradan, hedefsiz olaylar mıdır düşüncesiniz?" diye soran Aydal'ın cevapları karşısında hayrete düşüncesiniz.

Boru hatlarında casusluk olayı nedir ve nasıl gerçekleşmektedir?

Ben izniniz olursa önce boru hatlarının stratejik önemi anlatayım ki olayın boyutları daha kolay anlaşılabilir. Sadece petrol ve doğalgaz zengin ülkeler değil, bu yeraltı servetlerini tüketecek ülkeleri ulaştırarak boru hatlarının geçtiği ülkeler ulaşarak boru hatlarının geçtiği ülkelere bile savaş tehdidi altında. Orta Doğu ve Asya'nın önemli enerji kaynakları petrol ve doğalgaz boru hatları ile ördüğüne, bilmiyorum sizim dikkat etmişsinizdir. Bu hatlar, petrol veya doğalgaz zengin bölgelerdeki bu servetleri, tüketileceği yerlere en yakın ve noktaya kadar taşıyan hatlardır. Petrol ve doğalgaz zengin bölgeler ve boru hatları ile ilgili haberleri televizyonlarda görüp, gazetelerde okusak da, gözümüzde görünür, yazıta yazıya gelmez. Aşağı yukarı tahmin etsek bile, bu bölgelerin ve boru hatlarının birçok savaşın sebebi olduğunu ve olacağını çözümlenmiş düşünmeyebiliriz. Oysa son yıllarda

boru hatları ile ilgili hazırlanan bütün projeler sadece ekonomik olup olmayacaklarına göre değil, siyasi getirisi olup olmayacaklarına göre de planlanmakta ve uygulanmaktadır. Aslında bakarsanız, bu bölgeler ile ilgili bütün hikâyeler bir bütün stratejinin, programın parçalarıdır. Her bölgede oynayan bu aktörler değişimemektedir. Her bölge için değişimler, o bölgede figüran rolünü oynamak mecburiyetinde kalan ülkeler olmaktadır. Eğer ülke olarak, hemen yanı başımızda gerçekleşen veya gerçekleşecek olan bu boru hatları ile ilgili edemeyiz, gelecekte cesadinden tahmin edemeyiz, muhtakkaktır. Zira çok sıkıntı çektiğimiz muhtakkaktır. Zira çok sıkıntı çektiğimiz muhtakkaktır. Zira çok sıkıntı çektiğimiz muhtakkaktır. Zira çok sıkıntı çektiğimiz muhtakkaktır.

Ankara Üniversitesi Jeoloji Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Doğan Aydal ile HES'leri, Kyoto Protokolü'nü, WikiLeaks belgelerinin aslında neleri anlattığını konuştuk. Sıra boru hatları ve casusluk olaylarında...

Savaş çıkarma veya bir bölgede ihtiyaç ile geçirme taktikleri hep aynı mıdır?

Bir bölgede petrol veya doğalgaz varsa, o bölgenin beladan kurtulması mümkün değildir. Petrol veya doğalgaz olma ihtimali olan bölgeye ait yeni ve eski bütün anlaşmalar, her ülke çıkar doğrultusunda kullanılarak geçen sahayı ele geçirmeye çalışılmaktadır. Kazanmaz ise ne olur? Bu sorunun karşılığı olan cevaplar çeşitlidir. İlk akla gelen, muhatap olan ülkelerin savaşmasıdır. Ancak bu, günümüzde ilk çözüm olarak doğrudan kullanılmamaktadır. Eğer güçlü bir ülke ile böyle bir tartışma içine girilmiş ise, güçlü ülkenin ilk uygulayacağı taktik, sizin içinde bulunulan bir azağı size karşı işlemler yapmaktır. Diğer klasik bir uygulama çeşidi ise, ülkenizdeki muhalefet her biçim ve şekilde desteklenip size yitirmek ve desteklediği parti-kişilerle birlikte istediğini almaktır.

rin başlan da, bu işin tuzu biberi olarak devam etmektedir. Rusya'ya vurulan son darbelerden biri de, yine kimyasal bir başka malzemenin kullanılmasıdır. Bu yeni zehrin ismi ise "glutaraldehid"dir. Balık denizine boru döşendikten sonra boru hatlarının çürümeye karşı korumak için 2.3 milyar litre glutaraldehid kullanıldığı belirtilmiştir. Bu sıvının kullanılacağı, Nord Stream AG tarafından da kabul edilmişse, bunun çevreye çok zarar vermediği ifade edilmiştir; tabii inanarsanız.

Rusya bu endişeyi gidermek için özel kontrolörlerini Rusya'nın Baltık denizindeki deniz kuvvetleri filosu tarafından yapıldığını ve endişeye bir sebep olmadığını söyleyince, İsveç'in eline bir kez daha verir. Güvenlik İsveç, Rus gemilerinin boruyu kontrol ediyoruz bahanesi ile ortalar dolmasını sadece kendileri için değil, o bölgedeki bütün devletler için tehlike olduğunu söylemeye başlar. İsveç, hiç beklenmediği anda bir kez daha girer. İşte: Borulara döşenen fiber optik kontrol kabloları ve tekrarıyla istasyonlar (repeater station). İsveç, Savunma Bakanı Mikael Odenberg, boru hattının kontrol amacıyla boru boyunca döşenen fiber-optik kabloları ve tekrarıyla istasyonların, casusluk amacıyla da çok rahatsızlıklar kullanabileceğini beyan eder. Bu konusuna Strem dergisinde oluncu. Rus Gazprom Yönetim Kurulu Başkanı Yardımcısı Alexander Medvedev, böyle bir iddianın "çok gü-

lünecik bir iddia" olduğunu söyleyerek konuyu hafife almaya çalışır. Boru hattını döşeyecek Nord Stream AG firması da, boru hattı için böyle bir planlanmadığını ve böyle bir düzeneğin ihtiyacı da olmadığını resmi olarak beyan eder. Eder etmesinde de, geçmişi kısa zamanda ortaya çıkar. Kanadalı Fox-Tek firması, Nord Stream AG şirketinin, Baltık denizindeki boru hattında kablolarla izleme fiber-optik kablolar sipariş ettiği rapor eder. Bu olaylardan sonra İsveç'in iddiasının doğru olabileceği, boru hattının casuslukla da kullanılabileceği fikri birçok çevreler tarafından düştürülmüştür, konuşulmuştur ya başlar. Sayın Başbakanımız bu konunun detaylarını birincisi ağzından öğrenmek için İsv. eski Savunma Bakanı Mikael Odenberg'e sorulara cevap vermesini rica ederim.

Rusya'dan Türkiye'ye Karadeniz altından gaz getiren Maui

Akm hattında da borulara bu kablolar döşenmiş olabilir mi?

Yeni gelişmeler ben de aynı soruyu başta Botaş olmak üzere bütün ilgili yetkililere de sormak istiyorum. Acaba "Mavi Akım" projesi yapılabiliyor, fiber optik kablolar ve tekrarıyla istasyonlar boru hattına eklenmiş midir? Böyle bir sisteme ihtiyaç daha olduktan, benzer boru hattını döşeyen Nord Stream

AG yetkilileri tarafından açıkça ifade edilmektedir. Ancak Kanada'da Tex-Fox firmasının ifadeleri de ortadadır. Buna rağmen, kışla göz aramızda, böyle bir sistem Mavi Akım borularında döşendi ise, bu durum ülke güvenliğimiz açısından tehlikeli değil midir? Karadeniz'de dolan gemilerimizin haberleşme sistemleri ne derece güvencedir? Etkiletilen ve yetkililerimiz, Mavi Akım hattının yanı sıra, Bakü-Tiflis-Ceyhan ve Kerkük-Ceyhan boru hatları da mutlaka, ama mutlaka araştırılmalıdır!

Yurt içindeki ilk boru hatlarına da bu kablolar döşenmiş olabilir mi?

Bu soruya cevap vermeden 2003 yılında gerçekleştirilen bir ilginç olay aktarmak istiyorum. Ortada bir talep daha yokken İsrail Eilat firması Botaş'a müracaat eder ve 511 km'lik Batman-Diğirli petro boru hattındaki muhtemel petrol hırsızlığının giderilmesi için teknik olarak mümkün olduğunu belirtir. Botaş'ın bu talebi üzerine İsrail Kahramanmaraş-Sani bölgesinde bir deneme ve ispat fırsatı verir. Firma deneme alanı verilen bölgedeki mevcut boru hattına dört kilometre boyunca kablolar döşeyerek ve karışıklığı bir rapor talep etmektedir. Bu sistemin görüntüde akmaya başladığı bir hafta içinde deneme ve ispat fırsatı verildi. Deneme sonuçları oldukça etkiler. Döşenen kablo bölgedeki her hareketi haber vermektedir. Sistem üç km aralıklarla kurulan röle istasyonları desteleği çalışmaktadır. Sistemin dinleme merkezi (monitoring station) İsrail okulları ve boruları hareketliğin ann

da bildirilecektir. Petrol boru hattı bir sebeple deneme ve ispat fırsatı verir. Firma deneme alanı verilen bölgedeki mevcut boru hattına dört kilometre boyunca kablolar döşeyerek ve karışıklığı bir rapor talep etmektedir. Bu sistemin görüntüde akmaya başladığı bir hafta içinde deneme ve ispat fırsatı verildi. Deneme sonuçları oldukça etkiler. Döşenen kablo bölgedeki her hareketi haber vermektedir. Sistem üç km aralıklarla kurulan röle istasyonları desteleği çalışmaktadır. Sistemin dinleme merkezi (monitoring station) İsrail okulları ve boruları hareketliğin ann

ne olur? Bu sorunun karşılığı olan cevaplar çeşitlidir. İlk akla gelen, muhatap olan ülkelerin savaşmasıdır. Ancak bu, günümüzde ilk çözüm olarak doğrudan kullanılmamaktadır. Eğer güçlü bir ülke ile böyle bir tartışma içine girilmiş ise, güçlü ülkenin ilk uygulayacağı taktik, sizin içinde bulunulan bir azağı size karşı işlemler yapmaktır. Diğer klasik bir uygulama çeşidi ise, ülkenizdeki muhalefet her biçim ve şekilde desteklenip size yitirmek ve desteklediği parti-kişilerle birlikte istediğini almaktır.

Devlet başkalarına uygulanırsa, yukarıda anlatıldığı taktiklerin tamamının uygulandığı görülecektir.

Devlet başkalarına uygulanırsa, yukarıda anlatıldığı taktiklerin tamamının uygulandığı görülecektir.

Devlet başkalarına uygulanırsa, yukarıda anlatıldığı taktiklerin tamamının uygulandığı görülecektir.

Evet, ülke liderinizi, aniden ortaya çıkan hastalık, kalp krizi veya suikast gibi olaylar ile ortadan kaldırmak da bilinen alternatifler arasındadır. Cumhurbaşkanları Turgut Özal, Haydar Aliyev ve Sefer Murat Türkmenbaş'ı peşpeşe ecelleri ile mi öldürdünüz? Ya, Çeçenistan'ın Asya içleri ve Hazar havzasından gelen boru hatlarının kavşağı olması sebebiyle Cahar Dudayev'in başına gelenler? Son yıllarda Mikhail Saakashvili'nin çektiği, sıradan, hedefsiz olaylar mıdır dersiniz? Tahmin edeceğimiz gibi bu olaylar, taktikler sadece petrol ve doğalgaz sahalarının bulunduğu yerler için değil, bu servetleri kullanan ülkeleri ulaştıran güzergahlar için de uygulanmaktadır.

Bu fiber-optik kabloların ve üç kilometre bir bir döşenen röle istasyonlarının iyi birer dinleme istasyonları ve bölgedeki bütün hareketlenimleri gösteren casus istasyonları olarak kullanılabilir. Bu konuyu ilçe nasıl dikatinizdir?

Rusya'dan Avrupa'ya gaz götürmek için yapılan Kuzey Akım projesinde, eğer tamamlanabilirse, boru hattı güzergahı denizden geçen cepir Almanya'ya ulaşacaktır. Baltık denizinden geçecek olması sebebiyle deniz kıyılarında bütün ülkelerin farkı itirazdan olmuştur ve Rusya bu projeyi tamamlamak için her türlü yolu denemiştir. İşler Rusya açısından tam yolda girdi diye düşünülürken İsveç devreye girer. Rusya diğer komşu ülkelerini itirazları bir şekilde hallettiğinden İsveç tek basına denemeyeceğini Nord Stream'e başlatmıştır. Rusya yönetimindeki Nord Stream A.G., SAIPEM şirketi ile boruların döşenmesi anlaşmasını 24 Haziran 2008 tarihinde imzalar. Bu SAIPEM firmasının "Mavi Akım" projesinde Karadeniz'e borular döşeyen firma olduğunu da bu arada hatırlatayım. İsveç projeyi engellemek için zamanı daraldığını da görmedikler, ancak elinde "cevre kilitli" kartından başka kart kalmadığını da görmedikler. Devreye geçen Greenpeace ve diğer çevreciler-

Ülkemizde son yıllarda döşenen doğalgaz borularına bu kablo sistemi takıldı mı?

Evet, ne yazık ki ilerleyen yıllarda döşenen petrol ve doğalgaz hatlarının hepsine bu sistem döşenmiştir. Bu sistemin döşendiği Botaş'ın resmi broşüründe de açıkça resimlerle anlatılmaktadır. Ancak sonraki yıllarda bu döşemeleri yapan firmaların İsrail asıllı olup olmadıklarını veya kontrolünün bir başka ülke tarafından yapıldığını henüz öğrenemedim.

Bu fiber-optik kabloların ve üç kilometre bir bir döşenen röle istasyonlarının iyi birer dinleme istasyonları ve bölgedeki bütün hareketlenimleri gösteren casus istasyonları olarak kullanılabilir. Bu konuyu ilçe nasıl dikatinizdir?

Bu hatların yakınlarında bulunan güvenlik güçlerine (polis ve veya asker) ait bütün konuşmalar dinlenebileceğini elektronik olarak dinlenebilir. Bu arada 2003 yılında Kahramanmaraş'taki deneme hatları döşeyen Eilat firmasının resmi niyeti de buydu demek haklıdır. Bu bilgi bilme sansürü yoktur ancak düşük bir ihtimaldir diye sorabiliriz. Böyle bir dinleme varsa, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'daki güvenlik güçlerimizin konuşmalarının ve bölgedeki hareketlenimlerinin dinlenmesi mümkündür. Bir şekilde yurt dışı veya yurtdışı bir dinleme istasyonları (monitoring station) bölgede havalandırma veya inen uçakları, hareketlenimleri, her türlü veya askeri birliklerin hareketini öğrenmiş olamaz mı? Bunu araştırmak da herhalde ilgili bakanlıkların ve güvenlik güçlerinin acil görevleri içinde olmalıdır diye düşünüyorum.

Nabucco boru hattına da bu kablo sistemi döşenmiştir herhalde? Sorduğunuz için teşekkür ederim. Nabucco projesinin geldiği son durum ortadadır. Yüzyılımızın projeksi olarak takdim edilen bu proje neredeyse düma noktasındadır. Nabucco Doğalgaz Boru Hattı Projesinin en çok konuşulduğu dönemlerde bile 31 milyar m3 gaz Azerbaycan ve Türkiye'den sağlanamayacağını birçok televizyon konuşmasında belirttiğini eski Tımas yapılandırılan 2009 yılında çıkan "Enerji Kan Kokuysu" adlı kitabında da belirtmiştir. Özetle ifade etmek gerekirse Hazar havzasından gaz getiremeyecektir. Kaldı ki Azerbaycan'ın Sah denizinden Nabucco için 2013'de ekstra gaz olacağı da belli değildir. Hazar denizi altına boru döşenemediği sürece Türkiye'den de mümkün değildir. Evet, bu konudaki son endişelerim de Nabucco boru hattının yer güvencesi ile ilgili. Acaba bu hat, olması gerektiği gibi, Türk polisine ve Jandarması tarafından mi korunacaktır? Bu yıllarca sürece boru hattı koruma bedellerinin hesabı acaba antlaşmada var mıdır? Bugünlerde Avrupalılaşmak için önümüzde bulunan birçok anlaşmayı usul herhalde böyledir diye imzalyoruz. Eğer boru hattının AB'ye bağlı özel güçler tarafından ko-

Bu tartışmaların hemen arkasından Nabucco'ya ait bir kısım gazın önce İran'dan alınacağı söyleniyorsa sonra Irak'tan alınabileceği söylenerek diğer Irak'ın yontulabilirliği. Sonuçları itibarıyla AB ülkelerinin katalanında olan ama bir türlü söyleyemedikleri esas doğalgaz kaynağını Kuzey Irak olduğu anlaşılabilir. Irak'daki kaynaklara ait sınırları sizlerle yaptığım 20.12.2010 tarihli "Wikileaks Türkiye Belgeleri Çerçevesinde Ne Söylüyor?" başlıklı röportajda belirtmiştim. Tekrara girmesini eğer detay veremeyelim ama doğalgaz boru hatlarının bu bölgelerden geçirilmesi, baktır Bismil Bölgesi'ne ve oradan da Sivaz üzerinden Nabucco boru hattına bağlanacağını belirtelim.

Boru hattının korunması ile ilgili olarak da bazı endişeleriniz de olduğunu belirtiyorsunuz.

Evet, bu konudaki son endişelerim de Nabucco boru hattının yer güvencesi ile ilgili. Acaba bu hat, olması gerektiği gibi, Türk polisine ve Jandarması tarafından mi korunacaktır? Bu yıllarca sürece boru hattı koruma bedellerinin hesabı acaba antlaşmada var mıdır? Bugünlerde Avrupalılaşmak için önümüzde bulunan birçok anlaşmayı usul herhalde böyledir diye imzalyoruz. Eğer boru hattının AB'ye bağlı özel güçler tarafından ko-

runma projesi varsa ve empoze edilecek ise, bu ülkemizin emniyetini, özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da tahliye koşullarını da göz önünde tutarak, bu ülkemizde doğalgaz yapması mümkün müdür? Bu konudaki yasaaların değiştirilmesi planlanmakta mıdır? İlgili yasa değişiklikleri ve Nabucco'ya doğalgaz temin eden boru hatlarının kontrolü AB özel kuvvetlerine atanması, boru hatları boyunca yeni bir "peki güçü" kendi elimizde oluşturulması mümkün müdür?

Peki, teknolojinin bu kadar ilerlediği bir dönemde boru hatlarındaki kabloların yapılabilecek dinleme ler çok mu önemiştir?

İsimdi yönde düşünün; uydu haberleşmelerinin ve uydu izleme görüntü alınmalarının çok kolaylaştığı bir dünyadayız. Bu doğru. Ancak hiçbir uydu dinlemelerinin verildiği netlikte bir bilgi vermez. Ülkemizdeki örümcek ağları gibi saran boru hatları var ve bu boru hatları yer dinlemelerinde çok rahatsızlıklar kullanılarak fiber-optik kablolar ve röle istasyonlarına makale kaydediliyor. Malatya Havaalanı'ndan uçak kalkar kalkmaz haberi belli adreslere gidiyor, bırakın tanklarınızı, koyun, keçi sürülerini hareket ettirmediğiniz sayıları bile neredeyse tahmin edebilirsiniz. Sizce böyle bir ülke güvencesi midir?